

Terho Arja

08.11.2011

Eduskunta Suuri valiokunta

Viite

Asia

Kuudes sähköisen hallinnon ministerikonferenssi Poznanissa

U/E-tunnus:

EUTORI-numero: EU/2011/0300

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys kuudennen sähköisen hallinnon ministerikonferenssin yhteydessä pidettävän epävirallisen ministerikokouksessa käsiteltävistä asioista.

Julkisen hallinnon ICT- johtaja

Timo Valli

Neuvotteleva virkamies

Arja Terho

LIITTEET VM2011-00844

Asiasanat	sähköinen asiointi, tietojärjestelmät, sähköinen viestintä
Hoitaa	LVM, OM, VM
Tiedoksi	EUE, MMM, OKM, PLM, SM, STM, TEM, TH, UM, VNEUS, VNK, YM

Terho Arja

08.11.2011

Asia

Kuudes sähköisen hallinnon ministerikonferenssi

Kokous

17.11.2011 - 18.11.2011

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

EU/2011/0300

U-tunnus / E-tunnus:

-

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

EU:n kuudes sähköisen hallinnon konferenssi pidetään 17.-18.11.2011. Poznanissa Puolassa. Konferenssin yhteydessä on epävirallinen ministerikokous 17.11.2011. Ministerikokouksessa keskustellaan sähköisen hallinnon kehittämisestä neljässä eri aihekohtaisessa keskusteluryhmässä, joita kutakin johtaa yksi osallistuvista ministereistä. Yhteenvetona kunkin keskustelun tuloksista annetaan ”korkean tason poliittinen suositus”, jotka esitetään läsnä oleville ministereille, jonka jälkeen suosituksista keskustellaan ministerineuvostossa.

Hallinto- ja kuntaministeri Henna Virkkusen edustajana epäviralliseen ministerikokoukseen osallistuu julkisen hallinnon ICT- johtaja Timo Valli.

Asiakirjat:

Kutsu ministerikonferenssiin EUE2011-02784

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

-

Käsittelijä(t):

VM, Arja Terho, 16033209

VM, Markus Rahkola, 16032597

LVM, Kirsi Miettinen, 16028570

Suomen kanta/ohje:

Ministerin edustaja on sijoitettu konferenssin puheenjohtajamaan toimesta keskusteluryhmään 4, yhteentoimivuus. Yhteentoimivuuden edistämiseksi on Suomessa laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta (634/2011). Lain valmistelussa ja toimeenpanossa on huomioitu Euroopan yhteentoimivuuden strategia ja periaatteet, joiden valmisteluun suomalaiset asiantuntijat ovat osallistuneet komission ISA- ohjelman työryhmissä.

Keskusteluryhmässä 1 käsitellään sähköistä tunnistamista. Suomessa on kansallisessa lainsäädännössä määritelty kriteerit vahvan sähköisen tunnistamispalvelun tarjoajalle ja menettelyt vahvan sähköisen tunnistuspalvelun valvonnalle (Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista 617/2009). Suomi esittää kirjallisena etukäteen konferenssin järjestäjälle näkemyksensä keskusteluryhmään 1 ja toivoo, että se tuodaan esille keskustelussa. Suomen näkemys EU:n sähköisen tunnistamisen kehittämisestä:

”Taustamateriaalissa todettu etenemissuunta rajat ylittävälle vahvalle tunnistamiselle tunnistamispalveluiden vastavuoroisen hyväksynnän ja jäsenmaissa rakennettujen tunnistusinfrastruktuurien yhteentoimivuuden edistämisen kautta on kannatettava.

Suomessa on vahvan sähköisen tunnistamisen lainsäädäntö ja menettelyt vahvan sähköisen tunnistamispalvelun tarjoajien valvonnalle sekä verkossa ylläpidetty luettelo vahvojen sähköisten tunnistamispalvelujen tarjoajista. Suomessa lainsäädännön mukaan vahvoiksi tunnustetut sähköiset tunnistuspalvelut tulisi hyväksyä vahvoiksi tunnistuspalveluiksi myös rajat ylittävissä palveluissa. Rajat ylittävät sähköisen tunnistamisen palvelut tulisi rakentaa niin, että tieto vahvasta tunnistamisesta yhdessä maassa välittyy rajapintojen kautta toisen maan palveluihin ilman, että toisessa maassa on tarve tietää, millainen vahvan tunnistamisen menetelmä on tekniikaltaan ollut. EU-laajuisten ratkaisujen tekniikkaneutraalius tulisi varmistaa, sillä tunnistusteknologiat kehittyvät jatkuvasti.

Vahvan tunnistuspalvelun tuottamista ei pitäisi rajata yksin valtion tehtäväksi. Jokaisessa jäsenmaassa on oltava säännöstö, jolla asetetaan kriteerit ja valvontamenettelyt vahvan tunnistuspalvelun tuottajille ja lisäksi jokaisessa jäsenmaassa on tiedettävä, mitkä tunnistuspalvelun tuottajat täyttävät nämä kriteerit. Silloin ei ole merkitystä sillä, onko tunnistuspalvelun tuottaja yksityisen sektorin toimija tai valtio. Kansalaisten ja yritysten näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että he voivat käyttää samaa vahvan tunnistamisen menetelmää sekä yksityisen sektorin että julkisen sektorin palveluihin.”

Pääasiallinen sisältö:

Epävirallisen ministerikonferenssin neljän keskusteluryhmän teema ovat: 1) Sähköinen tunnistaminen 2) Rajat ylittävät sähköiset palvelut 3) Kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmassa luotujen EU:n sähköisen hallinnon tukipalvelupilottien jatko 4) Yhteentoimivuus. Alla on avattu etukäteen lähetettyjen taustamateriaalien sisältöä:

1) Sähköinen tunnistaminen, tavoitteena EU kansalaisten ja yritysten mahdollisuus yhteydenpitoon saumattomassa sähköisessä Euroopassa: sähköisen tunnistamisen ja sähköisten allekirjoitusten rajat ylittävä vastavuoroinen tunnistaminen ja hyväksyminen.

Nykyiset tavoitteet EU:ssa ovat: 1) tarjota kansalaisille ja yrityksille mahdollisuus käyttää tarvitessaan kansallisia sähköisiä identiteettejään asioidessaan rajat ylittävästi Euroopassa, mikä tukee kansalaisten mahdollisuutta muuttaa ja asettautua minne tahansa

Euroopan Unionin alueelle opiskelemaan tai tekemään töitä, 2) tarjota EU:n laajuinen lainsäädäntöpohja kansallisten sähköisten identiteettien vastavuoroiselle hyväksynnälle, 3) varmistaa sähköisen identiteetin, tunnistamisen ja allekirjoitusten rajat ylittävä yhteentoimivuus ja jatkuvuus, 4) sähköisen tunnistamisen käytettävyyden lisääminen ja hallinnollisten toimenpiteiden yksinkertaistaminen, sekä 5) sähköisen allekirjoituksen direktiivin päivittäminen.

EU:n STORK- pilotissa on osoitettu, että käytännössä rajat ylittävä tunnistaminen on toteuttavissa. Pilotissa on myös tunnistettu lainsäädännöllisiä esteitä, sillä jäsenmaat eivät tunnusta ja hyväksy muiden jäsenmaiden sähköisiä henkilöllisyyksiä. Tämän vuoksi kansalaiset ja yritykset eivät voi käyttää kansallisia sähköisen tunnistamisen välineitä käyttäessään toisen jäsenmaan palveluita.

Ehdotuksina seuraaviksi askeleiksi ja suosituksiksi esitetään keskusteluryhmälle komission jo valmistelemia toimenpiteitä: 1) syvällistä analyysia toimeenpannusta julkisesta sähköisestä kuulemisesta liittyen sähköiseen tunnistamiseen ja allekirjoitukseen 2) vaikutusarviointia, jota tukemaan tehdään kaksi selvitystä, toinen sähköisestä tunnistamisesta ja toinen sähköisestä allekirjoituksesta.

Keskustelun teemoiksi on nimetty kansallisten sähköisten identiteettiratkaisujen kokemukset, näkemykset suunnitelmista edistää sähköisen tunnistamisen ja allekirjoittamisen vastavuoroista hyväksyntää sekä tulevan sähköisen tunnistamisen EU-lainsäädännön kohdealue.

2) Rajat ylittävät sähköiset palvelut, rajaton pääsy tärkeisiin julkisiin palveluihin Euroopassa sähköisen yhteismarkkinan tukemiseksi.

Keskusteluryhmässä on tavoitteena tunnistaa viisi kaikkein tärkeintä julkisen hallinnon palvelua, jotka tulisi tarjota sähköisenä EU:ssa vuoteen 2015 mennessä. Keskustelussa arvioidaan palvelujen poliittista tärkeyttä ja valmiutta rajat ylittäviin palveluihin mahdollisia organisatorisia, laillisia, teknisiä ja tiedon yhteentoimivuuden esteitä tunnistamalla.

3) Kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelmassa luotujen EU:n sähköisen hallinnon tukipalvelupilottien jatko

Komission Kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelman (CIP) alaohjelmana toteutettavassa Tieto- ja viestintätekniikkapolitiikan tukiohjelmassa (CIP ICT PSP) on rahoitettu jäsenmaiden yhteisiä merkittäviä pilottihankkeita (Large Scale Pilots, LSP). Viiden pilotin jatko käsitellään keskusteluryhmässä: 1) STORK, rajat ylittävä tunnistaminen, 2) PEPPOL, julkisen hallinnon sähköisen hankintatoimen tukipalvelut: kilpailuttaminen ja sähköinen laskutus, 3) SPOCS, kansalliset keskitetyt asiointipisteet yrittäjille rajat ylittäviin julkisen hallinnon palveluihin, 4) ePSOS, jolla pyritään helpottamaan kansalaisten terveysneuvonnan saantia EU:ssa sekä 5) eCODEX, jolla kehitetään rajat ylittäviä oikeusalan sähköisen asioinnin palveluita. Komissio tekee konferenssin jälkeen ehdotuksen pilottien lyhyen-, keskipitkän- ja pitkän tähtäimen jatkosuunnitelman. Tarkoituksena on käyttää jatkorahoitukseen Verkkojen Eurooppa välinettä (CEF Connecting Europe Facility)

Keskusteluryhmässä keskustellaan siitä, onko EU:n yhteisen edun mukaista, että pilotteja viedään piloteista toimiviksi sähköisen hallinnon rajat ylittäviksi komponenteiksi. Millaisia poliittisia ja taloudellisia sitoumuksia tarvitaan jäsenmailta ja komissioltta? Millainen hallintomalli soveltuisi palvelujen tarjoamiseen ja miten saadaan IT-teollisuus

kiinnostumaan tuotteiden kehittämisestä? Samoin keskustellaan siitä, miten hyvin Verkkojen Eurooppa- väline on jäsenmaissa tunnettu ja minkälaisia palveluja tulisi pilottien lisäksi edistää Verkkojen Eurooppa välineellä.

4) Yhteentoimivuus

Jotta ihmisten olisi helpompi tehdä töitä, opiskella ja matkustaa EU:ssa, tarvitsevat he rajat ylittäviä julkisen hallinnon palveluita. Palveluiden aikaansaamiseksi on varmistettava lainsäädännöllinen, hallinnollinen, tietosisällöllinen ja tekninen yhteentoimivuus. Keskusteluryhmän teema on jäsenmaiden hallintojen yhteentoimivuuden tavoitteellinen suunnittelu kaikkiin julkisessa hallinnossa kehitettäviin palveluihin.

EU:n tavoitteena on digitaalisen yhteismarkkinan toteuttaminen Euroopan rajat ylittävien palvelujen avulla ja tietoisuuden lisääminen yhteentoimivuuden merkityksestä siten, että kaikki julkisen hallinnon palvelut suunnitellaan yhteentoimivuus huomioiden. Yhteentoimivuuden hallintaan luodaan EU- tasoiset ja kansalliset hallintamallit. Lopputavoitteena on tehdä yhteentoimivuus näkymättömäksi rajat ylittävien palvelujen käyttäjille.

Digitaalisen yhteismarkkinan tukemiseksi on käynnistetty toimenpiteitä yhteentoimivuuden edistämiseksi. ISA- ohjelmassa (Interoperability Solutions for European Public Administrations) on jäsenmaiden ja komission yhteistyönä valmisteltu Euroopan yhteentoimivuuden strategia (EIS) ja Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet (EIF) tukemaan EU- lainsäädännön onnistunutta toimeenpanoa. Palveludirektiivi ja INSPIRE- paikkatietodirektiivi omilla kohdealueillaan edellyttävät ja edistävät yhteentoimivuutta.

Seuraavina askeleina esitetään neljää eri toimenpidettä: 1) Ministereiden toivotaan esittävän korkean tason suositukset EU:n yhteentoimivuuden strategian hallintomalliksi. Nämä suositukset huomioidaan tulevassa strategian päivityksessä 2012. 2) Jäsenmaiden tulisi sovittaa kansalliset yhteentoimivuuden kehittämistoimenpiteensä EU:n strategiaan ja luoda riittävät hallintamallit, jotka varmistavat julkisen hallinnon palvelujen yhteentoimivuuden tavoitteellisella suunnittelulla. 3) Jäsenmaiden tulisi työskennellä yhdessä komission kanssa EU- tason koordinaation edistämiseksi ja synergiaetujen saavuttamiseksi. Jäsenmaiden tulisi tehdä päätös vuoden 2011 loppuun mennessä ensimmäisestä rajat ylittävästä, merkittävästä palvelusta ja palvelun tulisi olla käytettävissä vuoteen 2015 mennessä. 4.) Ensimmäinen EU:n yhteentoimivuuden strategian johtoryhmän kokous järjestetään tammikuussa 2012.

Keskustelun teemoiksi on esitetty kansallisten yhteentoimivuuden strategioiden ja periaatteiden olemassaoloa ja hyödyntämistä palvelujen toteuttamisessa, kansallisten yhteentoimivuuden strategioiden yhdensuuntaisuutta EU- strategioiden kanssa, mallia EU- strategioiden toimeenpanemiseksi kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla sekä vastuunjakoa jäsenmaiden ja EU:n välillä yhteentoimivuuden edistämisessä.

Kansallinen käsittely:

EU:n sähköisen hallinnon toimintasuunnitelman seurantaryhmä, jona toimii Valtion IT-toiminnan koordinoitinaryhmä VITKO, kirjallisena menettelynä

Eduskuntakäsittely:

-

Käsittely Euroopan parlamentissa:

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

-

Taloudelliset vaikutukset:

Eurooppalaisten julkisten palvelujen yhteentoimivuuden huomioiminen ei sinänsä aiheuta merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, koska EU:n yhteentoimivuuden periaatteet ovat linjassa sen kanssa, miten julkisen hallinnon palveluita jo kehitetään ja yhteentoimivuutta suunnitellaan ja tullaan suunnittelemaan Suomessa. Eurooppalaisten yhteentoimivuuden periaatteiden huomioon ottaminen toteutettaessa julkisia palveluja, joista saattaa tulevaisuudessa tulla osa eurooppalaisia julkisia palveluja, voidaan nähdä näkökulman laajentamisena eikä niinkään ylimääräisenä tai poikkeavana työnä.

Rajat ylittävien palveluiden mahdollisia kustannuksia Suomelle on mahdollista arvioida vasta kun on päätetty, millä alueille rajat ylittäviä palveluita rakennetaan ja millä teknisillä ratkaisulla ne toteutetaan.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
